

КЗ «Новгород – Сіверський фаховий медичний коледж» ЧОР
**Циклова комісія науково-природничих, гуманітарних і соціально-
економічних дисциплін**

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Заступник директора
з навчальної роботи

Я.В. Недашківська

“ 05 ” 09 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ ПРАВОЗНАВСТВА

Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	223 Медсестринство
Освітньо - професійна програма	Сестринська справа

Програма введена в дію
Наказ №83 від 31 серпня 2023 року

2023 рік

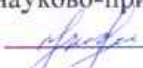
Робоча програма навчальної дисципліни Основи правознавства для здобувачів фахової передвищої освіти галузі знань 22 Охорона здоров'я спеціальності 223 Медсестринство, ОПП Сестринська справа 2022 року – 21 сторінка.

Розробник:

Спеціаліст вищої категорії, викладач-методист КЗ «Новгород – Сіверський фаховий медичний коледж» ЧОР Юдицька З.Я.

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії науково-природничих, гуманітарних і соціально-економічних дисциплін

Протокол № 1 від 5 вересня 2023 року

Голова циклової комісії науково-природничих, гуманітарних і соціально-економічних дисциплін Бурико Олена Миколаївна

Перезатверджено Протокол №1 від « 05 » вересня 2024 року

Перезатверджено _____ Протокол №1 від « _____ » вересня 2025 року

Перезатверджено _____ Протокол №1 від « _____ » вересня 2026 року

Перезатверджено _____ Протокол №1 від « _____ » вересня 2027 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Загальна кількість кредитів/годин - 2/60	Галузь знань <u>22 Охорона здоров'я</u>	<u>Вибіркова</u>
	Спеціальність <u>223 Медсестринство</u> ОПП <u>Сестринська справа</u>	Рік підготовки:
		<u>2-й</u>
		Семестр
		<u>3-й</u>
		Лекції
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 1,5	Освітньо-професійний ступінь <u>фаховий молодший бакалавр</u>	18 год.
		Семінарські
		14 год.
		Самостійна робота
		28 год.
		Вид контролю: <u>диференційований залік</u>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Метою навчальної дисципліни Основи правознавства є засвоєння студентами основних теоретичних положень і понять національного права України, розуміння ними Конституції та чинного законодавства України, закономірностей побудови правової держави, формування в них високого рівня правової свідомості та правової культури, вміння тлумачити і правильно застосовувати нормативно-правові акти у практичній медичній діяльності, грамотно оцінювати юридичні факти, вільно орієнтуватися в сучасному правовому полі.

Завдання навчальної дисципліни — надати студентам систематичні знання з юридичних наук. Засвоєння специфічної фахової термінології, певного правового мінімуму знань з конституційного, цивільного, сімейного, трудового, адміністративного, кримінального, медичного права України — неодмінна передумова майбутньої професійної діяльності фахівця в обставинах сучасного економічного життя.

2.2. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів фахової передвищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у ОПП та Стандарті).

2.2.1. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує опанування студентами компетентностей:

Компетенції, які забезпечуються навчальною дисципліною

- інтегральна компетентність:

здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання в медичній галузі або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів відповідної науки та може характеризуватися певною невизначеністю умов;

відповідальність за результати своєї діяльності;

здійснення контролю інших осіб у визначених ситуаціях.

- загальні компетентності:

ЗК 1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і

технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3 Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

ЗК 4 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 5 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 6 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 8 Здатність до міжособистісної взаємодії.

- спеціальні :

СК 1 Здатність до застосовування професійних стандартів та нормативно-правових актів у повсякденній медичній практиці.

СК 7 Здатність до вміння обирати обґрунтовані рішення в стандартних клінічних ситуаціях, спираючись на здобуті компетентності та нести відповідальність відповідно до законодавства.

СК 11 Здатність до застосування сукупностей втручань та дій для забезпечення пацієнту гідного ставлення, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки.

СК 12 Здатність до безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я (освіта впродовж життя).

СК 14 Здатність до дотримання принципів медичної етики та деонтології.

2.3. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних програмних результатів навчання:

РН 1. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами для комунікації, ведення медичної та іншої ділової документації

РН 2. Застосовувати сучасні цифрові та комунікативні технології для пошуку інформації та документування результатів професійної діяльності

РН 3. Застосовувати основні положення законодавства в охороні здоров'я. РН

4. Вести медичну документацію за формами, встановленими нормативно-правовими документами.

РН 5. Дотримуватися правил охорони праці та безпеки життєдіяльності.

РН 6. Обирати тактику спілкування з пацієнтами та членами їхніх родин, колегами, дотримуючись принципів професійної етики, толерантної та неосудної поведінки при здійсненні професійної діяльності, з урахуванням соціальних, культурних, гендерних та релігійних відмінностей.

3. Структура навчальної дисципліни

№ з/п	Тема	Кількість годин			
		Загальний обсяг	Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота
1	Основи теорії держави і права України. Право, мораль, медична етика та деонтологія	6	2	2	2
2	Основи конституційного права України. Права та обов'язки медичних працівників. Захист прав пацієнта	5	2	1	2
3	Основи адміністративного права України. Адміністративні правопорушення в галузі охорони здоров'я	5	2	1	2
4	Основи цивільного права і цивільного процесу. Цивільно-правовий статус медичного працівника	7	2	2	3
5	Основи трудового права. Особливості регулювання праці медичних працівників	7	2	2	3
6	Основи кримінального права. Кримінальна відповідальність в охороні здоров'я	7	2	2	3
7	Основи сімейного права. Медико-правові проблеми штучного запліднення	4	1	—	3
8	Основи права соціального захисту. Медичне обслуговування — одна з форм соціального забезпечення	5	1	2	2
9	Основи фінансового права України. Державна система медичної допомоги, її фінансування	5	2	—	3
10	Основи господарського права України. Приватна медична практика як вид спеціальної підприємницької діяльності	6	2	1	3
11	Основи екологічного права та завдання	3	—	1	2

	санітарно-епідеміологічного нагляду в галузі охорони навколишнього середовища				
	Усього	60	18	14	28

4. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основи теорії держави і права України. Право, мораль, медична етика та деонтологія	2
2	Основи конституційного права України. Права та обов'язки медичних працівників. Захист прав пацієнта	2
3	Основи адміністративного права України. Адміністративні правопорушення в галузі охорони здоров'я	2
4	Основи цивільного права і цивільного процесу. Цивільно-правовий статус медичного працівника	2
5	Основи трудового права. Особливості регулювання праці медичних працівників	2
6	Основи кримінального права. Кримінальна відповідальність в охороні здоров'я	2
7	Основи сімейного права. Медико-правові проблеми штучного запліднення	1
8	Основи права соціального захисту. Медичне обслуговування — одна з форм соціального забезпечення	1
9	Основи фінансового права України. Державна система медичної допомоги, її фінансування	2
10	Основи господарського права України. Приватна медична практика як вид спеціальної підприємницької діяльності	2

Зміст теми

Тема 1. Основи теорії держави і права України. Право, мораль, медична етика та деонтологія. Передумови виникнення держави і права в Україні. Теорії походження держави. Відмінності держави від соціальної організації первісного суспільства. Держава: поняття, ознаки та функції. Правова держава: поняття та ознаки. Право:

поняття, ознаки та суть. Мораль і право в системі соціальних норм. Норми права та структура норми права. Джерела (форми) права. Система права. Правова система. Правові відносини: поняття, склад, види. Правопорушення та юридична відповідальність. Зв'язок лікарської етики та медичної деонтології з правовою культурою. Правова культура медичного працівника. Правове виховання: поняття, ознаки, функції.

Тема 2. Основи конституційного права України. Права та обов'язки медичних працівників. Захист прав пацієнта. Конституційне право: поняття, предмет, метод. Визначення поняття "конституція", її політичне та юридичне значення. Структура Конституції України. Державні символи України. Конституційно-правовий статус людини і громадянина в Україні. Громадянство України як постійний зв'язок особи і держави. Права та обов'язки медичних працівників. Визначення поняття "пацієнт". Права пацієнта.

Тема 3. Основи адміністративного права України. Адміністративні правопорушення в галузі охорони здоров'я. Адміністративне право: поняття, предмет і джерела. Кодекс України про адміністративні правопорушення. Система органів державного управління. Адміністративне правопорушення: поняття, ознаки, склад. Види адміністративних стягнень. Адміністративні правопорушення в галузі охорони здоров'я. Адміністративна відповідальність медичних працівників. Дисциплінарна відповідальність медичних працівників. Основні принципи накладання дисциплінарного стягнення у сфері медичної діяльності. Загальна характеристика управління санітарно-епідемічним наглядом. Адміністративна відповідальність та фінансові санкції за порушення санітарного законодавства.

Тема 4. Основи цивільного права і цивільного процесу. Цивільно-правовий статус медичного працівника. Поняття про сучасне цивільне право України. Цивільне законодавство. Суб'єкти та об'єкти цивільного права. Спадкування за законом і за заповітом. Секретний заповіт. Поняття про юридичну особу. Юридичні особи в системі охорони здоров'я. Страхова медицина. Цивільно-правовий статус медичної сестри. Відповідальність у цивільному праві, її підстави. Цивільно-правова відповідальність медичних працівників. Мораль та шкода. Принципи компенсації моральної шкоди у сфері медичної діяльності.

Тема 5. Основи трудового права. Особливості регулювання праці медичних працівників. Трудове право: поняття, предмет і система. Джерела трудового права. Кодекс законів про працю. Колективний та трудовий договори, порядок укладання. Оформлення трудових відносин з медичним персоналом. Переміщення та переведення на інше робоче місце в галузі охорони здоров'я. Відсторонення від роботи

медичних працівників. Робочий час, його види. Тривалість робочого часу в закладах охорони здоров'я. Час відпочинку, його види. Оплата праці працівників охорони здоров'я в разі відхилення від нормальних умов праці. Матеріальна відповідальність у закладах охорони здоров'я. Охорона праці в закладах охорони здоров'я. Юридична відповідальність медичних працівників за порушення законодавства про охорону праці.

Тема 6. Основи кримінального права. Кримінальна відповідальність в охороні здоров'я. Кримінальне право: поняття, предмет і завдання. Загальна характеристика Кримінального кодексу України. Злочини: поняття, ознаки, класифікація. Покарання. Система та види покарань. Злочини в системі охорони здоров'я. Примусові заходи медичного характеру та примусове лікування. Кримінально-правові наслідки евтаназії. Злочини проти життя і здоров'я особи. Злочини проти здоров'я населення: поняття та види.

Тема 7. Основи сімейного права. Медико-правові проблеми штучного запліднення. Сімейне право: поняття, предмет, система та принципи. Загальна характеристика Сімейного кодексу України. Шлюб: поняття, порядок і умови укладання. Шлюбний договір: поняття та алгоритм складання шлюбного договору. Права та обов'язки подружжя, батьків і дітей. Право спільної сумісної власності на майно жінки та чоловіка, які не перебувають у шлюбі. Підстави й порядок припинення шлюбу. Роль медичних працівників у правовому та медичному регулюванні сімейних відносин. Медико-правові проблеми штучного запліднення. Шляхи правового захисту сім'ї державою.

Тема 8. Основи права соціального захисту. Медичне обслуговування — одна з форм соціального забезпечення. Право соціального забезпечення: поняття, предмет, метод і система. Конституція України про соціальний захист і соціальне забезпечення громадян. Види соціального забезпечення. Порядок встановлення груп інвалідності. Право на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування. Медичне обслуговування — одна із форм соціального забезпечення. Види державних пенсій. Допомоги: поняття і види.

Тема 9. Основи фінансового права України. Державна система медичної допомоги, її фінансування. Фінансове право України: поняття і предмет правового регулювання. Бюджет і бюджетна система. Система оподаткування в Україні. Благодійні надходження: основні поняття та види. Державна система медичної допомоги, її фінансування. Фінансування системи охорони здоров'я. Розвиток лікувальних закладів усіх форм власності.

Тема 10. Основи господарського права України. Приватна медична практика як вид спеціальної підприємницької діяльності. Господарське право України: поняття і предмет правового регулювання.

Господарський кодекс України. Підприємницька діяльність в Україні. Види підприємницької діяльності. Приватна медична практика як вид спеціальної медичної діяльності. Припинення приватної медичної практики.

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основи теорії держави і права України. Право, мораль, медична етика та деонтологія	2
2	Основи конституційного права України. Права та обов'язки медичних працівників. Захист прав пацієнта	1
3	Основи адміністративного права України. Адміністративні правопорушення в галузі охорони здоров'я	1
4	Основи цивільного права і цивільного процесу. Цивільно-правовий статус медичного працівника	2
5	Основи трудового права. Особливості регулювання праці медичних працівників	2
6	Основи кримінального права. Кримінальна відповідальність в охороні здоров'я	2
7	Основи права соціального захисту. Медичне обслуговування — одна з форм соціального забезпечення	2
8	Основи господарського права України. Приватна медична практика як вид спеціальної підприємницької діяльності	1
9	Основи екологічного права та завдання	1

	санітарно-епідеміологічного нагляду в галузі охорони навколишнього середовища	
	Всього	14

Зміст теми

Тема 1. Основи теорії держави і права України. Мораль, медична етика та деонтологія. Теорії походження держави. Держава: поняття, ознаки та функції. Правова держава: поняття та ознаки. Право: поняття, ознаки та суть. Мораль і право в системі соціальних норм. Норми права та джерела права. Правові відносини: поняття, склад, види. Правова культура медичного працівника.

Тема 2. Основи конституційного права України. Права та обов'язки медичних працівників. Захист прав пацієнта. Конституційне право: поняття, предмет, метод. Структура Конституції України. Державні символи України. Конституційно-правовий статус людини і громадянина в Україні. Права та обов'язки медичних працівників. Права пацієнта.

Тема 3. Основи адміністративного права України. Адміністративні правопорушення в галузі охорони здоров'я. Кодекс України про адміністративні правопорушення. Система органів державного управління. Адміністративне правопорушення: поняття, ознаки, склад. Види адміністративних стягнень. Адміністративна відповідальність медичних працівників. Дисциплінарна відповідальність медичних працівників. Загальна характеристика управління санітарно-епідемічним наглядом.

Тема 4. Основи цивільного права і цивільного процесу. Цивільно-правовий статус медичного працівника. Суб'єкти та об'єкти цивільного права. Спадкування за законом і за заповітом. Секретний заповіт. Поняття про юридичну особу. Юридичні особи в системі охорони здоров'я. Страхова медицина. Цивільно-правовий статус сімейного лікаря. Цивільно-правовий статус медичної сестри. Мораль та шкода.

Тема 5. Основи трудового права. Особливості регулювання праці медичних працівників. Трудове право: поняття, предмет і система. Джерела трудового права. Кодекс законів про працю. Робочий час, його види. Тривалість робочого часу в закладах охорони здоров'я. Час відпочинку, його види. Матеріальна відповідальність у закладах охорони здоров'я. Юридична відповідальність медичних працівників за порушення законодавства про охорону праці.

Тема 6. Основи кримінального права. Кримінальна відповідальність в охороні здоров'я. Поняття, предмет і завдання кримінального права. Загальна характеристика Кримінального кодексу

України. Злочини: поняття, ознаки, класифікація. Покарання. Система та види покарань. Злочини в системі охорони здоров'я. Кримінально-правові наслідки еутаназії. Злочини проти життя і здоров'я особи.

Тема 7. Основи права соціального захисту. Медичне обслуговування — одна з форм соціального забезпечення. Конституція України про соціальний захист і соціальне забезпечення громадян. Види соціального забезпечення. Порядок встановлення груп інвалідності. Право на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування. Види державних пенсій. Допомоги: поняття і види.

Тема 8. Основи господарського права України. Приватна медична практика як вид спеціальної підприємницької діяльності. Господарське право України: поняття і предмет правового регулювання. Господарський кодекс України. Види підприємницької діяльності. Приватна медична практика.

Тема 9. Основи екологічного права та завдання санітарно-епідеміологічного нагляду в галузі охорони навколишнього середовища

Екологічне право: поняття, предмет і джерела. Об'єкти екологічного права. Правове забезпечення екологічної безпеки. Екологічна експертиза. Роль санітарно-епідеміологічного нагляду.

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Зв'язок лікарської етики та медичної деонтології з правовою культурою. Правова культура медичного працівника. Правове виховання: поняття, ознаки, функції.	1
2	Права та обов'язки медичних працівників. Визначення поняття "пацієнт". Права пацієнта.	1
3	Основні принципи накладання дисциплінарного стягнення у сфері медичної діяльності. Загальна	2

	характеристика управління санітарно-епідемічним наглядом. Адміністративна відповідальність та фінансові санкції за порушення санітарного законодавства.	
4	Відповідальність у цивільному праві, її підстави. Цивільно-правова відповідальність медичних працівників. Мораль та шкода. Принципи компенсації моральної шкоди у сфері медичної діяльності.	1
5	Оплата праці працівників охорони здоров'я у разі відхилення від нормальних умов праці. Матеріальна відповідальність у закладах охорони здоров'я. Охорона праці в закладах охорони здоров'я. Юридична відповідальність медичних працівників за порушення законодавства про охорону праці.	1
6	Кримінально-правові наслідки евтаназії. Злочини проти життя і здоров'я особи. Злочини проти здоров'я населення: поняття та види.	2
7	Роль медичних працівників у правовому та медичному регулюванні сімейних відносин. Медико-правові проблеми штучного запліднення. Шляхи правового захисту сім'ї державою.	2
8	Медичне обслуговування — одна із форм соціального забезпечення. Види державних пенсій. Допомоги: поняття і види.	2
9	Фінансування системи охорони здоров'я. Розвиток лікувальних закладів усіх форм власності.	2
10	Приватна медична практика як вид спеціальної медичної діяльності. Припинення приватної медичної практики.	2
11	Екологічне право: поняття, предмет і джерела. Об'єкти екологічного права. Правове забезпечення екологічної безпеки. Екологічна експертиза. Роль санітарно-епідеміологічного нагляду. Юридична відповідальність у галузі екології.	2
	Усього	18

7. Індивідуальні завдання

1. Зв'язок лікарської етики та медичної деонтології з правовою культурою. Правова культура медичного працівника. Правове виховання: поняття, ознаки, функції.

2. Права та обов'язки медичних працівників. Визначення поняття "пацієнт". Права пацієнта.
3. Основні принципи накладання дисциплінарного стягнення у сфері медичної діяльності.
4. Загальна характеристика управління санітарно-епідеміологічним наглядом. Адміністративна відповідальність та фінансові санкції за порушення санітарного законодавства.
5. Цивільно-правова відповідальність медичних працівників. Мораль та шкода. Принципи компенсації моральної шкоди у сфері медичної діяльності.
6. Оплата праці працівників охорони здоров'я у разі відхилення від нормальних умов праці.
7. Матеріальна відповідальність у закладах охорони здоров'я.
8. Охорона праці в закладах охорони здоров'я. Юридична відповідальність медичних працівників за порушення законодавства про охорону праці.
9. Злочини проти життя і здоров'я особи.
10. Злочини проти здоров'я населення: поняття та види.
11. Роль медичних працівників у правовому та медичному регулюванні сімейних відносин.
12. Медико-правові проблеми штучного запліднення.
13. Шляхи правового захисту сім'ї державою.
14. Медичне обслуговування — одна із форм соціального забезпечення.
15. Види державних пенсій. Допомоги: поняття і види.
16. Фінансування системи охорони здоров'я. Розвиток лікувальних закладів усіх форм власності.
17. Приватна медична практика як вид спеціальної медичної діяльності. Припинення приватної медичної практики.
18. Екологічне право: поняття, предмет і джерела. Об'єкти екологічного права. Правове забезпечення екологічної безпеки. Екологічна експертиза.
19. Роль санітарно-епідеміологічного нагляду. Юридична відповідальність у галузі екології.

8. Перелік питань до диференційованого заліку

1. Що таке держава?
2. Які причини й закономірності виникнення держави та права?

3. У чому полягають переваги й недоліки основних теорій походження держави?
4. Як співвідносяться соціальна, політична й державна влада?
5. Яке місце посідає держава у політичній системі?
6. Охарактеризуйте основні ознаки держави.
7. Які види державних органів існують в Україні?
8. У чому полягають основні проблеми формування громадянського суспільства й правової держави в Україні?
9. Що таке право?
10. Яке місце посідають норми права в системі соціальних норм?
11. У чому полягає відмінність права від моралі?
12. Яка система влади діє в сучасній Україні? Охарактеризуйте її основні елементи та функції.
13. Як можна визначити поняття: “законність”, “правові відносини”, “юридичний факт”, “правопорушення”, “юридична відповідальність”?
14. Як ви розумієте поняття “лікарська етика” та “медична деонтологія”?
15. У чому полягає суть правової і політичної культури медичного працівника?
16. Які основні ознаки та юридичні властивості Конституції України?
17. Яку структуру має Конституція України?
18. Які державні символи має Україна?
19. Які документи підтверджують громадянство України?
20. Які права та обов’язки людини і громадянина передбачені Конституцією України?
21. Які органи уповноважені вирішувати питання громадянства?
22. Дайте характеристику джерел конституційного права України.
23. Кому належить право визначати і змінювати конституційний лад в Україні?
24. За яких умов громадяни України мають право безоплатно здобувати вищу освіту в державних і комунальних навчальних закладах?
25. Охарактеризуйте права та обов’язки медичних працівників.
26. Дайте визначення поняття “пацієнт” і перерахуйте права пацієнтів за законодавством України.
27. Дайте визначення адміністративного права.
28. Що являє собою предмет адміністративного права?
29. Охарактеризуйте джерела адміністративного права. У чому їх особливості?
30. Державне управління як вид соціального управління: поняття, ознаки, принципи.
31. Форми і методи державного управління.
32. Поняття, види, правові засади державної служби в Україні.
33. Дайте визначення адміністративного правопорушення.
34. Адміністративна відповідальність як вид юридичної відповідальності.
35. Заходи впливу, що застосовуються до неповнолітніх у віці від 16 до 18 років.

36. Які органи уповноважені розглядати справи про адміністративні правопорушення?
37. Які існують види відповідальності медичних працівників за вчинені правопорушення?
38. Охарактеризуйте управління санітарно-епідеміологічним наглядом.
39. Охарактеризуйте систему цивільного законодавства.
40. Дайте характеристику Цивільному кодексу України.
41. Охарактеризуйте предмет і метод цивільного права.
42. Коли має місце спадкоємство за законом, а коли за заповітом?
43. Хто може бути спадкоємцем?
44. Черговість спадкоємців за законом до спадкування.
45. Що таке юридична особа і які ознаки їй властиві?
46. Чим філія юридичної особи відрізняється від її представництва?
47. Охарактеризуйте цивільно-правовий статус сімейного лікаря та медичної сестри.
48. Поясніть, у чому полягає особливість страхової медицини.
49. Дайте визначення та розкрийте суть цивільно-правової відповідальності у сфері медичної діяльності.
50. Що являє собою зміст трудового договору?
51. У чому полягають відмінності переведення на іншу роботу від переміщення?
52. У чому полягають відмінності скороченого та неповного робочого часу?
53. У яких випадках щорічна відпустка має бути перенесена за вимогою працівника?
54. Назвіть методи забезпечення трудової дисципліни.
55. Які категорії працівників несуть спеціальну дисциплінарну відповідальність?
56. Порівняйте матеріальну відповідальність за трудовим правом і майнову відповідальність за цивільним правом.
57. Визначте сторони колективних трудових спорів (конфліктів).
58. Назвіть організаційно-правові форми соціального захисту.
59. Які пенсійні виплати призначаються за рахунок коштів Пенсійного фонду України?
60. Розкрийте поняття, систему, принципи та завдання кримінального права України.
61. Дайте загальну характеристику Кримінального кодексу України.
62. Дайте визначення поняття “злочин”. Вкажіть його види.
63. Розкрийте поняття та елементи складу злочину.
64. Дайте визначення поняття “покарання”. Вкажіть його види.
65. У чому полягають особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх?
66. Розкрийте поняття “стадії вчинення злочину”, їх види і значення.
67. Дайте визначення співучасті у злочині.
68. Вкажіть та охарактеризуйте обставини, що виключають злочинність діяння.

69. Розкрийте поняття множинності злочинів та його форм.
70. Дайте визначення понять “шлюб” і “сім’я”.
71. Які перешкоди встановлені законодавством до вступу в шлюб?
72. Визначте поняття та предмет правового регулювання сімейного права України.
73. Що слід розуміти під сім’єю за сімейним законодавством?
74. Перерахуйте права та обов’язки подружжя?
75. Назвіть основні права та обов’язки матері, батька і дитини.
76. Визначте зміст шлюбного договору. Які питання не можуть бути предметом шлюбного договору?
77. На які предмети (речі, майно) чоловік і дружина мають право особистої приватної власності, а на які — право сумісної власності?
78. Який порядок припинення шлюбу?
79. Які форми правового захисту дітей вам відомі?
80. Охарактеризуйте медико-правові проблеми штучного запліднення.
81. Що таке право соціального захисту?
82. Які Ви знаєте джерела права соціального захисту?
83. Які Ви знаєте види соціального забезпечення?
84. Назвіть основні права та обов’язки громадян у галузі охорони здоров’я.
85. Які Ви знаєте нормативно-правові акти, що спрямовані на забезпечення прав громадян на охорону здоров’я і медико-санітарне обслуговування?
86. У яких випадках призначають пенсії за вислугу років?
87. У чому полягає державний захист сім’ї та дитинства?
88. Які види пенсій належать до категорії обов’язкових?
89. Охарактеризуйте допомоги та їх види.
90. Що є предметом вивчення фінансового права?
91. Що таке бюджетний процес?
92. Показники яких бюджетів входять до зведеного бюджету України?
93. Які установи чи організації повністю утримуються за рахунок державного чи місцевого бюджету?
94. Охарактеризуйте державну систему медичної допомоги.
95. Особливості фінансування медичної галузі.
96. Приватна медицина та її суть.
97. Дайте визначення господарського права.
98. Дайте загальну характеристику Господарського кодексу.
99. Охарактеризуйте джерела підприємницького права.
100. Назвіть види підприємницької діяльності.
101. Назвіть принципи підприємницької діяльності.
102. Які види підприємств можуть бути утворені в Україні?
103. Які ліцензійні умови провадження господарської діяльності з медичної практики?
104. Перерахуйте кваліфікаційні вимоги до суб’єктів господарювання, які здійснюють медичну практику.
105. Обґрунтуйте спеціальні та особливі вимоги до суб’єктів господарювання, що здійснюють медичну практику.

- 106.Що є предметом екологічного права?
- 107.Охарактеризуйте екологічні права та обов'язки громадян.
- 108.Які об'єкти екологічного права ви знаєте?
- 109.Охарактеризуйте правове забезпечення екологічної безпеки.
- 110.Які існують види екологічної експертизи?
- 111.Які завдання санітарно-епідеміологічного нагляду?
- 112.Що є основою юридичної відповідальності в галузі екології?

9. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- Словесні: лекція, семінар, пояснення, розповідь, бесіда.
- Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з друкованими та електронними інформаційними носіями; виконання індивідуальних завдань.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: опора на життєвий досвід студентів, пізнавальні ігри, створення ситуації пізнавальної новизни.

10. Методи контролю

Засобами оцінювання результатів навчання та методами демонстрування з навчальної дисципліни є:

- поточний контроль – здійснюється для всіх видів аудиторних занять під час їх проведення. Метою поточного контролю є визначення рівня досягнень дисциплінарних результатів навчання студента за певною темою робочої програми дисципліни, самостійною роботою;

- підсумковий контроль передбачає комплексне оцінювання рівня сформованості результатів навчання з дисципліни.

Під час оцінювання освітньої діяльності здобувачів перевага надається стандартизованим методам контролю: усне опитування, тестування, розв'язування ситуаційних задач, вирішення вправ, аналіз правових норм тощо.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Оцінювання результатів навчальної діяльності студентів здійснюється на основі стандартних вимог до знань та вмінь фахових молодших бакалаврів, які отримали освіту в закладах фахової перед вищої освіти.

Відмінно - студент вільно викладає правові питання, застосовуючи необхідну юридичну термінологію; вміє аналізувати правові ситуації, дати відгук (рецензію) на відповідь іншого студента. Виконав 100% обсягу самостійної роботи. Брав участь в семінарах. За підсумками тестування правильно відповідає на 92 - 100 % питань.

Добре - студент оперує вивченим матеріалом на рівні теми, може самостійно його відтворювати, аналізувати положення нормативно-правових актів, аргументовано підтверджувати висловлене ним судження про правове

явище; самостійно розв'язувати юридичні задачі. Виконав 100% обсягу самостійної роботи. За підсумками тестування правильно відповідає на 75 - 91 % питань.

Задовільно - студент в цілому відтворює частину навчального матеріалу теми, в цілому правильно використовує окремі юридичні терміни, аналізує прості юридичні ситуації; може користуватися за допомогою викладача (зразок, пам'ятка) окремими положеннями нормативних актів. Виконав не менше 70% обсягу самостійної роботи. За підсумками тестування правильно відповідає на 50-74 % питань.

Незадовільно - студент одним простим реченням передає зміст частини теми, вибирає правильний варіант відповіді із двох запропонованих, не володіє практичними навичками дисципліни. Виконав менш 50 % обсягу самостійної роботи або зовсім не виконав самостійної роботи. За підсумками тестування правильно відповідає на 0 – 49 % питань.

10. Рекомендована література

Основна

Алісов Є.А. Фінансове право. — Х.: Ескада, 2000. — 228 с.

Бойко М.Д. Правовий самозахист: коментарі, роз'яснення, практичні поради, зразки юридичних документів. — К.: Наук. думка, 2004. — 447 с.

Болотіна Н.Б. Медичне право України: Збірник нормативно-правових актів. — К.: ВД "Ін-Юре", 2005. — 412 с.

Братанюк Л.Є. Основи права і законодавства в охороні здоров'я: підручник. — К.: Медицина, 2011. — 544 с.

Брецько Ф.Ф. Основи держави і права: навч. видання в 2-х кн. — Ужгород: Закарпаття, 1998. — Кн. 1. — 660 с.

Вінник О.М. Господарське право: Курс лекцій. — К.: Атіка, 2005. — 624 с.

Гладун З.С. Основи конституційного права. — Астон, 2003. — 425 с.

Господарське право: навч. посіб. / Л.А. Жук, І.Л. Жук, О.М. Неживець. — К: Кондор, 2003. — 400 с.

Дмитренко І.А. Екологічне право України: підручник. — К.: Юрінком Інтер, 2001. — 352 с.

Екологічне право України: підручник / А.П. Гетьман, М.В. Шульга, В.К. Попов та ін.; За ред. А.П. Гетьмана та М.В. Шульги. — Х.: Право, 2005. — 384 с.

Зюнькін А.Г. Фінансове право: Опорний конспект лекцій. — К.: МАУП, 2003. — 150 с.

Кононенко І.В. Основи правознавства. Навчальний посібник у схемах і таблицях. — К.: Кондор. — 2008. — 170 с.

Конституційне право України / За ред. В.Ф. Погорілка. — К.: Наук. думка, 2000. — 734 с.

Кравченко В.В. Конституційне право України: навч. посіб. — К.: Атіка, 2006. — 568 с.

Кримінальне право України: підручник / За ред. проф. М.І. Бажанова, В.В. Сташиса, В.Я. Тація. — К.: Юрінком Інтер, 2006. — 480 с.

Охорона праці у медицині та фармакології / В.М. Мороз, І.В. Сергета, Н.М. Фещук, М.П. Олійник. — Вінниця: Нова книга, 2005. — 544 с.

Осауленко О.І. Основи правознавства: навч. посіб. для абітурієнтів. — К.: КНТ, 2008. — 408 с.

Основи трудового права України: Курс лекцій / За ред. проф. П.Д. Пилипенка. — Львів: Магнолія плюс, 2004. — 238 с.

Підприємницьке право України / За ред. Р.Б. Шишки. — Харків, 2000. — 64 с.

Правознавство: навч. посіб. / За заг. ред. С.М. Тимченка, Т.О. Коломієць. — К.: Істина, 2007. — 480 с.

Правознавство: підручник / За ред. В.В. Копейчикова. — К.: Юрінком Інтер, 2002. — 736 с.

Медичне право України: підручник / С.Г. Стеценко, В.Ю. Стеценко, І.Я. Сенюта; За заг. ред. проф. С.Г. Стеценка. — К.: Всеукраїнська асоціація видавців “Правова єдність”, 2008. — 507 с.

Трудове право України: навч. посіб. / В.М. Короленко, В.П. Пастухов, М.О. Міщук, Ю.М. Щотова; за ред. проф. В.П. Пастухова. — К.: Школа, 2004. — 320 с.

Додаткова

Фрицький О.Ф. Конституційне право України: підручник. — К.: Юрінком Інтер, 2004. — 510 с.

Цивільне право України / За ред. Я.М. Шевченко. — К., 2003. — 360 с.

Цивільний кодекс України: коментар. — Х.: ТОВ “Одіссей”, 2003. — 856 с.

Шпиталенко Г.А., Шпиталенко Р.Б. Основи правознавства: навч. посіб. 4-е вид. — К.: Каравела, 2006. — 376 с.

Законодавче забезпечення лікарської діяльності: навч. посіб. / І.Ю. Хміль, Б.В. Михайличенко, О.І. Артеменко. — К.: Медицина, 2010. — 208 с.